
'BREST-LİTOVSK ANTLAŞMASI VE TÜRKİYE-SOVYETLER BİRLİĞİ VE ERMENİSTAN İLİŞKİLERİNE ETKİSİ' BAŞLIKLİ KONFERANS GERÇEKLEŞTİ

17.02.2026

17 Şubat 2026 Salı günü 2026 yılı Ömer Engin Lütem Konferanslarının ikincisi, Brest-Litovsk Antlaşması ve Türkiye-Sovyetler Birliği ve Ermenistan ilişkilerine Etkisi başlıklı konferans gerçekleşmiştir. Bu konferansta, Büyükelçi (E) Numan Hazar, Brest-Litovsk Antlaşmasının Türkiye-Sovyetler Birliği ilişkileri ve Türkiye-Ermenistan ilişkileri açısından önemini açıklamıştır.

1918 yılında imzalanan Brest-Litovsk Antlaşması Osmanlı Devleti açısından Birinci Dünya Savaşı sırasındaki önemli gelişmelerden birisidir. Savaş sonunda yenilgiye uğramasına karşın Çanakkale ve Kutulamare zaferleri Osmanlı Devleti için büyük birer başarı olmuştur. Rusyanın, Sosyalist devrimin ardından savaştan çekilmesi ile İttifak Devletleri ile Rusya arasında yapılan Brest-Litovsk Antlaşması, Osmanlı Devleti açısından büyük bir diplomatik başarı olmuştur. Bu Antlaşma ile Rusyanın Doğu Anadolu'da işgal ettiği topraklardan çekilmesi ve 1878 Savaşı sonunda aldığı Üç Vilayeti (Kars, Ardahan ve Batum) iade etmesi sağlanmıştır. Sosyalist rejimin henüz yerleşmediği sırada isteksiz olarak imzaladığı bu Antlaşma İtilaf devletlerinin savaşı kazanmasından sonra Sovyetler Birliği tarafından feshedilmiştir. Ancak Brest-Litovsk Antlaşması uzun süre gündemde olmuştur. 1921'de TBMM Hükümeti ile imzalanan Moskova Antlaşması ile Sovyetler Birliği, Kars ve Ardahanın Türkiye'ye ait olduğunu kabul ederek Brest-Litovsku kısmen uygulamıştır. Ancak II. Dünya Savaşı'ndan sonra kendisini güçlü hissettiği bir ortamda bu vilayetlerin iade edilmesini istemiştir. Ermenistan Cumhuriyeti ise Batı Ermenistanına atıf yaparak toprak iddialarını dile getirmiştir. Brest-Litovsk Antlaşması ayrıca Türk-Sovyet ilişkilerinin başlangıcı olması bakımından da önem taşımaktadır. Bu doğrultuda Büyükelçi (E) Numan Hazar, Brest-Litovsk Antlaşmasının Türk-Sovyetler Birliği ilişkilerine ve Türkiye-Ermenistan ile ilişkilerine yansımalarını ele almıştır.

Konferans soru-cevap kısmının ardından sona ermiştir.

Kaynak/Source: